K a r i R a j a m ä k i
Vavk:n jäsen/vpj/sdp:n vavk-vastaava 1991-2003, 2007-2015, sisäministeri 2003-2007, Kelan valtuutettu 1987-2003, 2007-2015

EDUSKUNNAN BUDJETTIVALTA JA SEN TEHOSTAMINEN

Keskeinen lähtökohta on 1. ehdotuksen mukaisesti vahvistaa ja palauttaa eduskunnalle sille kuuluvaa budjettivaltaa ja perustuslain mukaisia valtaoikeuksia. Eduskunnan on uskottavalla asenteella ja myös konkreettisilla päätöksillä puututtava arjen kipupisteisiin ja sitovilla ohjeilla ja valvonnalla varmistettava myös päätösten toteutus. Valtiovarainvaliokunnan ja tarkastusvaliokunnan on jo budjettivuoden aikana ministereiden henkilökohtaisella kuulemisella tehtävä päätösten toteutusta koskevaa seurantaa. Muutoslupia kyselevästä kammarista tultava budjettivallan isännäksi. Myös 2.ehdotuksen toteutus on luonnollista.
Eduskunnan budjettivalta, miten kansan valitsema ylin valtioelin lainsäädännöllä ja taloudellisilla päätöksillä vastaa kansan tahdon toteutumista, on keskeistä kansanvallan ja edustuksellisen demokratian toimivuuden ja hyväksyttävyyden osalta.

Hallitusohjelman ja poliittisten linjausten osalta tehdään eduskuntaryhmän ollessa eri tavoin mukana puolueen prosessissa selkeät raamit. Kuitenkin sosiaalisiin epäkohtiin tulee kansanvallan kyetä reagoimaan, mikäli asia ei hallinnon kautta etene. Tähän liittyy eduskunnan suora budjetin käsittelyn kautta tapahtuva konkreettinen vaikuttaminen.
1983 syksyllä eduskunta ei kansanterveystyön ja sairaanhoitolaitosten toimintaa koskevan suunnitelman 10 vuoden aikana ollut tehnyt siihen yhtään muutosta. Syksyllä 1983 SDP:n pienkorjauslistan kautta hyväksyttiin sydänvikaisten lasten leikkausjonojen purkuun liittyvä raha, joka seuraavan vuonna tuli hallituspuolueiden korjauslistalle ja näin pysyväksi. HYKSn sydänvikaisten lasten leikkausjonojen purku voitiin toteuttaa. Nämä eri tavoin vaikuttavat hallituspuolueiden ”pienet, suuret asiat” leimattiin vmi Viinasen aikana ”joululahjarahoiksi”.

Valtiovarainvaliokunnan talousarviokäsittely tapahtuu ministeriöjaolla jaostoissa, joiden jäsenet ovat mukana useamman ministeriön ja lopulta vavk:n hallitusvastaavat koko budjetin ministeriörajat ylittävässä tarkastelussa. Monessa tapauksessa edellytykset ministeriörajat ylittävään tehtävätarkasteluun ovat paremmat, mutta eivät vieläkään riittävät. Turvallisuuden osalta puolustusministeriön, ulkoministeriön ja sisäministeriön käsittely yhdessä jaostossa ja tullin verojaostossa on vaatinut yleensä huomioimista htj:n taholta. Toisaalta liikennepolitiikkaa pitäisi käsitellä alue- ja elinkeinokehityksen, kilpailukyvyn ja työllisyyden kehystä vasten. Tämä hallitusohjelmista huolimatta ei toteudu. LVM:n ja TEM:n erillisyys estää elinkeinopolitiikkaa ja saavutettavuutta tehostavan työn. Tältä osin Vavk:n liikennejaosto on usein kohdistanut teemahankkeita mm. metsäteollisuuden toimintaedellytysten parantamiseen, lossi-silta-ohjelman käynnistämiseen ja mm. metsäteollisuuden logististen ketjujen ja liikennejärjestelmien kokonaiskehittämiseen yli ely-rajojen (mm.kt 77) jne.
Koko maan kehityksen kannalta keskeinen oli erityisesti VM:n vastustuksesta huolimatta eduskunnan ottama lausuma Kerava-Lahti- rataoikaisun aikataulusta päättämisestä. Tästä keväällä hallitus pm Lipposen johdolla teki ratkaisun. Tavaraliikenteen ja nopeiden itäratojen ohella ratkaisulla keskisesti vahvistettiin pääkaupunkiseudun kasvua.
Tavanomaisten eri alueille kohdistuneiden satama- tai liikenneturvallisuuden kannalta hankkeiden vauhdituksen ohella Vavk noudatti LVM:n liikennestrategiaa vuodelta 1998, joka kyettiin ylivaalikautisesti viemään läpi. Tämä mahdollisti yhden hallituksen aikana tapahtuvan poliittisen ja liikennepolitiikan kannalta lyhyen tarkastelun sijasta eri alueiden ja kehittämiskohteiden tasapainoisempaa toteutusta. Kun hallitus ei esittänyt 2002 vuoden 2003 budjettiin yhtään

kehittämishaketta Vavk ja hallitusryhmät käynnistivät viisi infra-ohjelman seuraavaa kohdetta mm. Tampereen läntinen ohitustie, Heinola-Lahti jne. Ilman ratkaisua olisi kehittämishankkeissa myös tullut katko seuraavana vuonna.

Esimerkkinä Vavk:n merkittävästä hallituksen esityksen sisältöön ja menoratkaisuun kielteisestä budjettivallan käytöstä on syytä tuoda esille taisteluhelikoptereiden hankintaa koskeva käsittely. Hanke oli osa HE:tä vuoden 1998 lisätalousarvioksi (VaVM4/1998). Hallitus ajoi esitystä perustellen asiaa ikään kuin jo päätettynä yleisluonteisella ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon maininnalla, jolla olisi siis annettava tähän koko puolustuksen rakenteen rajusti muuttavaan ratkaisuun tilaisvaltuudet. Vavk:n hallitusryhmien erityisesti SDP ja VAS riitauttivat tämän useiden pitkien istuntojen myötä ja Vavk:n asenne johti ratkaisun raukeamiseen lopulta ja kuljetushelikopteriratkaisun hakemiseen. Taloudellisesti mega-luokan esityksen läpimeno eduskunnassa olisi vaikuttanut rajusti puolustusvoimien maavoimien ja ilmavoimien tämän päivän toimintakykyyn.

Vavk:n budjettimietinnön muutokset ovat painottuneet eri ministeriöiden kipupisteisiin, mutta on myös haluttu ohjata hallitusta painopisteiden osalta.
Määrärahalisäyksiä on kohdennettu mm. tuomioistuimien ruuhkien helpottamiseen, päihdeäitien ja lastenpsykiatrian hoitoon sekä Tekesin, VTT:n ja Finpron pk-yritysten ja ulkomaisten investointien edistämiseen Suomessa.
Asunto- ja ympäristöpuolella hometalkoot, Itämeri ja metsähallituksen nuorten työllistäminen. Sivistyspuolella lastentarhaopettajien ja sosiaalityöntekijöiden koulutus. Koulujen kerhotoiminta ja ryhmäkokojen pienentäminen. Turvallisuuspuolella rajavartioston, poliisin sekä tullin toimintakyky on pysyvää listaa.

Tarkastusvaliokunnan, Valtiontalouden tarkastusviraston, mutta myös budjettivaltaa käyttävän valtiovarainvaliokunnan poliittista painoarvoa ja otetta on lisättävä myös eduskunnan budjettikantojen toteuttamisessa. Tässä suhteessa ministeriöillä on isoja eroja. Eräät selvittävät eduskunnan perustelut tarkkaan ja eräät eivät reagoi selviin päätöksiin. Eduskunta ei budjettivallan ja kansanvallan näkökulmasta voi vain lausua ja uusia kantojaan. Hallitus on myös vahvalla otteella saatava panemaan päätökset täytäntöön.
Otan esimerkkinä vuoden 2015 talousarviossa olevan lausuma 7:n, jonka mukaan ”Eduskunta edellyttää, että liikenne- ja viestintäministeriö selvittää yhdessä valtiovarainministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön sekä yritysten ja alueiden kanssa ne toimenpiteet, joilla luodaan edellytykset kotimaan kentille suuntautuvan lentoliikenteen kehittämiseen, jotta se tukee aiempaa paremmin alueiden saavutettavuutta, kansainvälisen vientiteollisuuden toimintamahdollisuuksia ja matkailun kehittämistä” Taustalla oli Vavk:n ja eduskunnan vakava huomio siitä, että lentoyhteyksien puute ja lentolippujen kalleus heikentävät alueiden saavutettavuutta ja elinkeinoelämän toimintamahdollisuuksia. Lapin markkinoinnin edellyttämät säännöllisten ja kohtuuhintaisten lentojen ohella kannettiin huolta kansainvälisen keskeisen vientiteollisuutemme tarvitsemien syöttöyhteyksien turvaamista kansainvälisille lennoille. Esillä oli mm. Varkaus ja Savonlinna. LVM ei ryhtynyt asian johdosta toimenpiteisiin eikä lähestynyt esitetysti Tem:tä eikä VM:tä. Varkauden kaupunginvaltuuston käsitellessä joulukuussa 2015 lentoliikenteen tukea Finavian tj. Kari Savolainen ajoitti kokouspäivälle tiedotteen Varkauden kentän sulkemisesta. Nyt poliittisten keskustelujen ja Vavk:n pysytettyä hallituksen kertomuksen käsittelyn yhteydessä lausuman LVM selvittää tarvetta mutta edelleen ilman yhteisarviointia VM:n ja TEM:n kanssa.
Budjettikirjaan on selkeästi lisättävä hallituksen ja ministeriöiden selvitys mihin toimenpiteisiin on ryhdytty eduskunnan lausumien johdosta. Eduskunnan on myös erityisesti em. kuvatuissa tapauksissa kuultava kaikki ministerit, joita asia koskee ja käsiteltävä asia.

Samaa menettelytapaa valiokuntien tulee muutoinkin käyttää eduskunnan tahdon edistämiseen. Maa-ja metsätalousvaliokunta kutsui useasti useamman ministerin yhteiskuulemiseen esim. varmistettaessa kansallispuistohankkeen eteneminen (ympäristö, maa -ja metsätalousministeri) tai Suomen metsävarojen turvaamiseen liittyvien EU-direktiiveihin ennakoiva vaikuttaminen (MMM, TEM ja YM)

Tuen täydellisesti kokemukseni ja havaintojen perusteella toimenpidesuositus 4:n pikaista toteutusta.
Valtion keskeisten kriittiseen infrastruktuuriin ja alue- ja elinkeinokehitykseen liittyvien toimintojen liikelaitostaminen ja yhtiöittäminen on heikentänyt kansallista ja demokraattista ohjausta. Em. kuvauksessa Finavia, jolle kuuluu lentokenttien kunnossapito esiintyikin eduskunnan lausuman toteuttamatta jättämisestä huolimatta jo LVM:n puolesta lentoliikennestrategian päättäjänä. VR:n osalta hallintoneuvoston asemaa on pyritty heikentämään ulkopuolisella ja ns. omistajaohjauksella. EU:lla perustellen VR on saatettu toteutetun ideologisen yksityistämisen kohteeksi. VR on esimerkki, jossa hallintoneuvosto voi ottaa poliittista johtajuutta nykyisten säännösten puitteissa takaisin. 2011 säätytalolla neuvoteltuun hallitusohjelmaan kirjattiin, että ”erityisen huomion kohteena on raideliikenteen lisääminen ja palvelutason parantaminen ja että EU:n kilpailusääntöihin pohjautuvasta kilpailusta henkilöliikenteen osalta voidaan päättää vasta kilpailun avaamisen hyödyistä ja haitoista tehdyn perusteellisen kokonaistaloudellisen arvion pohjalta. Tällöin on varmistettava kokonaistaloudellinen tehokkuus, raideturvallisuus, palveluiden saatavuus sekä henkilöstön aseman tasa-arvoinen turvaaminen”. Tämä linjaus kirjattiin valtiovarainvaliokunnan ja eduskunnan kannaksi. Samoin nykyisen hallituksen aikana VR:n hallintoneuvosto 26.8 yksimielisesti korosti päätöstä ja 22.10 2015 viittasi em. päätökseen mutta hallituspuolueiden edustajat eivät enää olleet valmiita toteamaan LVM:n päätösten olevan tässä suhteessa ristiriidassa. Viikko tämän hallintoneuvoston jälkeen ministeri Bernerin kiirehtimänä pidettiin ylimääräinen yhtiökokous ainoana asiana hallintoneuvoston valinta. Tällöin hallituspuolueiden asema vahvistui puheenjohtajaa myöten. Ulkopuoliset hallitukset eivät edusta parlamentaarista ohjausta vaan ministeriön taholta tulevaa poliittista linjausta.
Poliittisesti työjakoa eduskunnan ja poliittisen liikennepolitiikan vahvistamisen suuntaan tarvitaan.

Valtion määräysvallassa olevien yhtiöiden omistajaohjaus ei toimi. Tarvitaan parlamentaarista neuvottelukuntaa, mutta myös yhtiöihin ja niiden hallintoelimiin mm. hallituksiin keskeisten eduskunnan valiokuntien jäseniä, joilla on liikenteeseen, teollisuuteen ja useasti enemmän asiaosaamista kuin ulkopuolelta ja useasti ristiin edustetuilla vakuutus-, ay- ja yritysjohdolla. Valtiontalouden tarkastusviraston asemaa on syytä vahvistaa. StoraEnson perustamisessa 1998 puhuttiin vahvasti suomalaisten omistamasta metsäteollisuusyrityksestä. Suomen valtio omisti 25 % ja Kela 10.2 %. Viidellä ruotsalaisella säätiöllä Wallenberg on kuitenkin johtanut yhtiötä 20 %:lla, koska valtion omistajaohjaus ei ole ottanut Kelan omistusta käyttöön ja hallitukseen strategisesta alasta huolimatta ei ole nimetty yhtään suomalaista metsäteollisuutta tuntevaa hallituksen jäsentä. Kansallisesti ja alueellisesti merkittävissä ratkaisuissa ei parlamentaarisen ja kansallisvarallisuuteen ja Suomen talouteen liittyvää arviointia ole turvattu. Vetäydytään esim. Solidiumin tapauksessa sijoittajanäkökulmaan kun kuitenkin kyseessä selkeästi teollisuuspoliittiset ratkaisut esim. Kemijärven sellutehtaan ”tuhossa”. Varkauden tehtaiden osalta erilaiset keskustelut loivat myös omistajanäkökulmaan liittyvää vuorovaikutusta yrityksen ja mm. TEM:n välille.

Esimerkkinä poliittisen edustuksen merkityksestä on Kemiran hallinto. Sen hallintoneuvostolla oli päätösvaltaa, joka poikkeuksellisesti toteutui jopa toimitusjohtajan valinnassa toisin kuin KTM evästi. Kansanedustajien vaikutuksesta Kemirassa ei otettu käyttöön mm. johdon palkkausperusteita KTM:n esittämässä muodossa, mikä hillitsi johdon palkkojen karkaamista. Samoin 2001, kun hallitus esitti Kemiran myymistä mm. sijoitusyhtiöille IK jne. oli maa- ja metsätalousvaliokunnassa olevien Kemiran puheenjohtajien (Kalli ja Rajamäki) tiedolla osakkeen oikeasta arvosta merkitystä

sille, että hallitus veti esityksen kokonaan pois, Talousvaliokunta pj. Luhtasen toimesta vaikutti myös samaan suuntaan. Vuoden 2007 jälkeen Kemiran puolella ilman eduskunnan keskustelua ja parlamentaarista arviota ministereiden Häkämies ja Pekkarinen toimesta Grow How myytiin Yaralle. Maa -ja metsätalousministeri kertoi, että kaupasta ei keskustelu etukäteen (kirjalliset kysymykset Rajamäki; Pekkarinen, Häkämies, S-.L Anttila). Ratkaisu nosti vaikeassa kilpailutilanteessa olevan maataloutemme lannoitteiden hintoja merkittävästi.

Valtiontalouden tarkastusviraston asemaa ja tarkastusvaltuuksia sekä tiedon saantia Kelan ja Suomen Pankin sekä Finassivalvonnan suhteen on vahvistettava.
Kelan valtuutettujen kertomuksen käsittely eduskunnassa on saatettava laajempaan arvioon kuin vain sosiaali- ja terveysvaliokunnalle. Nykyinen tilanne on lähinnä sos,politiikan sisäpiirin keskustelua ilman laajempaa valtiontaloudellista ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointia. Käsittely olisi luontevaa Vavk:ssa ja sen eri jaostoissa, joista Vavk kokoaa lausunnon.
Suomen Pankki piiloutuu myös EU:n ja pankkivaltuusmiesten taakse. Erityisesti EKP:n kautta tapahtuva velkakirjojen osto, joka luo merkittävää varjovelkaantumista, on pidetty tietoisesti poissa jopa Vavk :n tiedosta. Kyseessä olevasta kuten eurokriisin muustakin vaiheista monesti sai paremman tiedon Frankfurter Allgemeinesta. Sen mukaan Suomen varjovelka mainittiin runsas vuoksi sitten 7 %:ksi bkt:sta.

Budjetin ulkopuoliset rahastot.
Myös Vavk on suhtautunut näihin kriittisesti tai ainakin halunnut niiden ohjauksesta ja vaikuttavuudesta parempaa tietoa.
Merkittävä ja huonosti avattu rahasto on Maatilatalouden kehittämisrahasto Makera, Maatalouspolitiikasta tai investointitavoitteiden toteutumisesta ei sen osilta ole saatavissa selkeitä tietoja. Kokonaisarviota siitä, miten se edistää kärkihankkeita esim. biotaloutta, ei ole. On syytä epäillä, että se tehottomasti pönkittää vaikeassa tilanteessa olevassa maataloudessa vain rakenteita. Lakisääteisillä maksuilla kartutettujen rahastojen vaikuttavuutta on parannettava lisäämällä ministeriöiden ja myös parlamentaarista edustusta rahastojen hallinnossa. Esimerkiksi SM:n Palosuojelurahasto(PSR) joka lakisääteisten palovakuutusvarojen kautta tukee paloturvallisuutta sekä ennaltaehkäisevää mm. sopimuspalokuntien ja VPK-toimintaa. PSR on myös osa työkalupakkia esim. sosiaalisen turvallisuuden ja syrjäytymisen laajemmassa hallinnassa.

Kuten selvityksessä myönnetään ”eduskunta on itse rajoittanut omia valtaoikeuksiaan hyväksymällä budjettivaltansa kaventamiseksi toimintatapoja ja jättämällä käyttämättä toimivaltaansa täysimääräisesti ”. Eduskunnan budjettivallan palauttamisessa ja kansanvallan vahvistamisessa tärkein työkalu on nyt peili. Eduskunnan parlamentaarinen omistajaohjausta ja budjettivaltaa vahvistava työ on nyt vihdoin käynnistettävä. Pysäytettävä kansanvallan ja eduskunnan budjettivallan ulkoistamisessa käynnissä oleva kierre, jota kuvaa halu siirtää infrasta päättäminen ulkopuoliselle yhtiölle. Sielläkin varmasti kuuluisi taloudellisten etujärjestöjen ja toimijoiden ääni, mutta alueellisen ja kansallisen kilpailukyvyn poikkihallinnollinen poliittinen arviointi eduskunnasta katkeaisi. Tätäkin ratkaisua on jopa taustakeskusteluissa markkinoitu sillä, että ”eduskunnan päättämät tiepätkät” jäisivät historiaan. Tämä pitää paikkansa, koska uusi osakeyhtiö olisi todella kansanvallan ulottumattomissa ja eduskunnan tärkeä työkalu alue- ja elinkeinopolitiikan ohjaukseen eli kansallisen tie-, rata- ja meriväylien liikennepoliittisella käsittelyllä ulkoistettaisiin erilaisten taloudellisten intressien käsiin.

Vakavin eduskunnan taloudellisen ja poliittisen ohjauksen kannalta on hanke siirtää kuntien ja maakuntien sote-palvelut osakeyhtiöihin. Selvityksessä todetaan perustellusti, että varainkäytön ja demokratian osalta ratkaisu ei toimi. Säästötavoite karkaa jopa päinvastaiseksi ja eduskunnan mm. Vavk:n helmikuussa 2015 stvk:lle antamalle lausunnolle ei anneta mitään arvoa. Palvelurakenteen tavoitteena oli toteuttaa taloudellisesti valtaosa monisairaiden vanhusten sairauksista paikallisesti ilman tehohoitoa sekä selkiyttää ja parantaa yliopistosairaalan, aluesairaaloiden/seutusairaaloiden

sekä terveyskeskusverkoston kumppanuusmallia ja työnjakoa. Samaan aikaan, kun Vavk suositti hyviä käytänteitä ja alueellisia palvelumalleja, alueilla keskeiseksi tavoitteeksi on asetettu käytettävissä olevan sosiaali- ja terveydenhuollon kapasiteetin optimaalinen käyttö ja tuottavuuden parantaminen, STM asetuksin pyrkii rajoittamaan toteutusta ja aikaansaa monilla alueilla keskittämistä ja kalliimpia sekä inhimillisesti huonompia ratkaisuja. Luetaanko maakunta osaksi valtionohjausta ja esim. valtion asettamaa menorajoitetta. Tarvitaan ehdottomasti aitoa eduskunnan parlamentaarista arviointia budjetti -ja valvontavallan osalta. Valtiontalouden ohella pyrkimys tehdä eduskunnasta valtatyhjiö keskeisten hyvinvoinnin perusteiden osalta, vaarantaa vakavasti paitsi demokratian toimivuuden ja uskottavuuden, se myös heikentää kansallista eheyttä ja kriisinkestävyyttä heikon poliittisen reagointikyvyn sekä myös kansan kokeman poliittisen vallan ja vaikuttamisen merkityksettömyyden kautta.

Eduskunnan budjettivallan kannalta on eurokriisin käsittely eri vaiheissa ollut pyrkimystä poliittisesti pikaisesti leimauttaa asia VaVk:ssa. Kreikan kriisin myötä ja ERVV:n perustamisessa 2010 jopa valiokunnassa tehty esitys viedä asia talousvaliokunnan ohella perustuslakivaliokunnan käsittelyyn estettiin hallituspuolueiden äänin.

Merkittävää rajoitetta eduskunnan budjettivaltaan merkitsi HE 155/2012.
Esitys tuotiin Vavk:n käsittelyyn itsenäisyyspäivää seuraavana aamuna 7.12.2012, jolloin se SDP:n ja yhdessä valiokunnan puheenjohtajan kanssa otettiin paitsi pöydälle myös perustuslakivaliokunnan kanssa uudelleen keskusteluun sen perustuslakiin ja eduskunnan budjettivaltaan liittyvien vaikutusten takia. Poikkeuksellista oli, että Vavk:n pyynnöstä pyydettiin perustuslakivalokunnan pj ja valiokuntaneuvos kuultavaksi. Samalla oli valiokunnan piirissä käyty neuvotteluja mietintöön liittyvistä rajoitteista, jotka toki olisi pitänyt vakavammin olla pöydässä perustuslakivalokunnan vaiheessa.
Tämän käsittelyn linjaus näkyi tukena myös hallituksen linjalle mm. pankkien suorassa pääomittamisessa Euroopan vakausmekanismin (EVM)kautta (E130/2012).
Valiokunta yhtyi valtioneuvoston kantaan ja korosti, että tavoitteena on oltava sijoittajavastuun täysimääräinen toteutuminen. Myös että EVM:n kautta tapahtuvan suora pääomittamisen käyttö on oltava aina viimesijaista ja tuen sekä tiukan ehdollista että vastikkeellista. Lähtökohtana tulee olla, että yhteisvastuullisuutta ei näillä ratkaisuilla kasvateta ja että valtion menoja ei lisätä.
Suomen tulee päätöksenteossa yhteydessä todeta, ettei se aio jatkossa suostua EVM:n rahoitusmahdollisuuksien laajentamiseen eikä yksimielisyysvaatimuksen löysentämisen. Edelleen Suomen tulee samassa yhteydessä todeta, että pankkien stressitestien valmistuttua vuoden lopussa Suomi pitää erittäin korkeat kynnystä EVM;n käytölle ja edellyttää sellaisessa erittäin poikkeuksellisessa tapauksessa tukea hakevan maan merkittävää osallistumista kustannusten kattamiseen.
Perustuslakivaliokuntaan yhtyen valtiovarainvaliokunta korosti, että takausten käyttö on EVM:n riskienhallinnan ja valtion vastuiden realisoitumisen kannalta rajattava tiukasti.
Valiokunta viittasi myös myöhemmin aiempiin kannanottoihin (mm. VaVM 38/2012-HE 155/2012vp) ja totesi, että tukivälineiden käyttöä koskevassa päätöksenteossa on kiinnitettävä huomiota Suomen valtiontalouden rajallisiin mahdollisuuksiin tukea muita maita sekä huolehdittava Suomen työllisyydestä ja hyvinvointiyhteiskunnan rahoituksesta.
Tämän kannanoton merkitys korostuu nykyisessä hallitsemattoman ja laittoman maahanmuuton taloudellisissa seurauksissa sekä ilmeisessä eri maiden viranomaisten kotiinpäin vetämissä stressitesteissä ja niistä koituvissa seurauksissa.
Ehdotus 5:n mukaisesti valtiovarainvaliokunta piti (VaVM38/2012vp) tarpeellisena, että Valtiontalouden tarkastusvirasto, riippumattomana valvontaviranomaisena, tekee säännöllisesti oman arvionsa Suomen rakenteellisesta jäämästä ja mm. varmistaa komission laskelmien luotettavuutta.

EU:n ratkaisujen taloudelliset vaikutukset edellyttävät, että Suvk:n asemaa taloudellisia vaikutuksia omaavien asioiden osalta tarkennetaan vahvistaen Vavk:n asemaa. Tätä edellyttää nimenomaan HE155/2012vp ja eduskunnan hyväksymä Vavk:n esittämä lausuma budjettivallasta ja kansallisesta suvereniteetista.
Edellä mainitussa ”itsenäisyyspäivän mietinnössä 12.12.2012” todettiin, että vaikka nykyisen vakaus- ja kasvusopimuksen velvoitteisiin ja rajoituksiin verrattuna lisärajoituksia ei pidettäisikään yksittäisinä muutoksina valtiosääntöoikeudelliselta kannalta merkittävinä, ne tosiasiallisesti kaventavat tuntuvasti eduskunnan budjettipolitiikan vaihtoehtoja tietyistä suhdannetilanteista. Tämän johdosta eduskunta hyväksyi valtiovarainvaliokunnan lausuman; ” Eduskunta edellyttää, että vaiheittaisten muutosten kumulatiivinen vaikutus eduskunnan budjettivaltaan sekä kansalliseen suvereniteettiin on otettava korostetun huolellisesti huomioon, jos EU-sääntelyä jatkossa aiotaan edelleen vahvistaa kansallista päätöksentekoa rajoittavalla tavalla.”